

DELTA

RIVIER

OMGEVING

Intentieverklaring Integraal Riviermanagement (IRM)

De ondergetekenden:

1. **De minister van Infrastructuur en Waterstaat, mw. drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga,** handelend als bestuursorgaan, in overeenstemming met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, verder te noemen “het Rijk”;
2. **De regeringscommissaris voor het Deltaprogramma, de heer mr. drs. P.C.G. Glas,** verantwoordelijk voor de totstandkoming en uitvoering van het Deltaprogramma, verder te noemen “de Deltacommissaris”;
3. **De voorzitter van de Stuurgroep Deltaprogramma Maas, de heer P. Smit,** namens de Stuurgroep Deltaprogramma Maas;
4. **De voorzitter van het Bestuurlijk Platform Rijn, de heer E. Boerman,** namens het Bestuurlijk Platform Rijn;

Alle ondergetekenden gezamenlijk verder te noemen: “Partijen”.

Overwegende: De grote rivieren staan onder druk...

In het Nederlandse deel van het afvoergebied van de Maas en Rijntakken (zie kaartje) spelen grote opgaven op het gebied van onder meer waterveiligheid, scheepvaart, natuur, waterkwaliteit, zoetwaterbeschikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, wonen, werken en recreatie.

Het klimaat verandert: er is sprake van extremere regenval en vaker voorkomende en langere perioden van droogte en hitte. In periodes van hoog water is veilige afvoer van het water van de Rijn en de Maas naar zee vereist om te kunnen voldoen aan de normen voor waterveiligheid. Er worden daarom strategische beleidskeuzes voorbereid in IRM voor de afvoercapaciteit in periodes van hoog water.

Als gevolg van klimaatverandering kunnen zich ook vaker en langere periodes van droogte voordoen die om een oplossing vragen. Het is in verband met de waterveiligheid, zoetwatervoorziening, natuur, landbouw, waterkwaliteit en de scheepvaart nodig dat er dan voldoende water in de rivieren is en blijft. Bijvoorbeeld om te zorgen dat dijken niet droogvallen, dat uiterwaarden niet verdrogen en dat er voldoende diepgang is voor schepen om te kunnen varen. Het vervoer van goederen en personen over water en de inname van zoetwater voor drinkwater bij drogere perioden moet worden gewaarborgd. Het is daarom van belang dat de bodemerosie wordt aangepakt en er in IRM-verband strategische beleidskeuzes worden voorbereid voor de bodemligging.

plangebied IRM (bron: Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de Milieueffectrapportage voor het Programma Integraal Riviermanagement).

...en dat vergt integrale oplossingen ...

Het Programma Integraal Riviermanagement richt zich op de opgaven en kansen in het rivierengebied in de periode tot 2050. Met een doorkijk naar 2100. Het voldoen aan de waterveiligheidsnormen, het voorkomen van laag waterproblemen voor onder andere scheepvaart en zoetwatervoorziening, het behalen van de doelen voor natuur en een goede ecologische waterkwaliteit - ook bij langdurige perioden van droogte: het zijn opgaven waarbij met elk aspect rekening moet worden gehouden. Om doordachte keuzes te kunnen maken voor maatregelen die in het rivierengebied worden genomen, wordt een integraal beeld op het rivierengebied ontwikkeld. Hierin worden alle opgaven voor het gebied en de gewenste rivierfuncties in samenhang gezien.

Ten behoeve van dit beeld wordt een integrale analyse van het riviersysteem gemaakt. Functies van en langs de rivieren, zoals waterveiligheid, scheepvaart, natuur en ecologische waterkwaliteit, zoetwaterbeschikbaarheid en ruimtelijk regionale economische ontwikkelingen vragen om een antwoord. Op basis van de opgaven voor deze verschillende rivierfuncties worden beleidskeuzes voorbereid voor de afvoercapaciteit en de bodemligging van de rivieren. De opgave voor afvoercapaciteit wordt aangepakt met een krachtig samenspel van dijkversterking en rivierverruiming, waarbij de belangen van de andere opgaven integraal worden meegenomen. De opgave voor de bodemligging

wordt aangepakt met een slimme combinatie van verschillende maatregelen waarbij bovengenoemde belangen en rivierfuncties worden gediend.

Het integrale beeld is de basis voor een toekomstbestendig riviersysteem dat meervoudig bruikbaar is en als systeem goed functioneert. In dit beeld staan toekomstige maatregelen niet op zichzelf, maar passen zij bij het gedrag van de rivier en doen zij recht aan de diverse rivierfuncties. Zij vormen onderdeel van een logisch geheel en passen binnen het gewenste eindbeeld van de rivier.

Het programma Integraal Riviermanagement wordt een programma onder de nieuwe Omgevingswet (POW-IRM) en is een nadere invulling van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en van het Nationale Water Programma (NWP), specifiek gericht op de grote Nederlandse rivieren. Eén van de doelen van de POW-IRM is om invulling te geven aan de herijking van de voorkeursstrategie voor de rivieren vanuit het Deltaprogramma.

...gebaseerd op samenwerking....

Partijen streven naar een veilig, bevaarbaar, aantrekkelijk en beheerbaar rivierengebied. Met voldoende schoon en gezond water en met meer ruimtelijke kwaliteit voor wonen, werken, scheepvaart, natuur en recreatie. Partijen geven samen invulling aan de ambitie voor een integrale aanpak van de opgaven met het Programma Integraal Riviermanagement. Andere organisaties die opgaven en belangen hebben in het rivierengebied, worden van harte uitgenodigd mee te werken aan deze ambitie. Deze samenwerkingspartners zijn de provincies, de waterschappen, de riviergemeenten, de natuurorganisaties, de zand- en grindwinners en de belangenvertegenwoordigers van riviergebruikers, zoals de binnenvaartsector en de landbouw. Samen werken deze organisaties aan een veilig, functioneel en aantrekkelijk rivierengebied dat klaar is voor de uitdagingen van de 21e eeuw.

...en de intentie om samen de schouders er onder te zetten...

Partijen zullen daartoe zowel in gezamenlijkheid als ieder voor zich vanuit de eigen verantwoordelijkheid de schouders onder de aanpak zetten. Daarbij is uitvoeringsgerichtheid vereist. Het vergt ook nieuwe vormen van samenwerking om van sectorale beleidsvorming naar integrale oplossingen te komen. Partijen zullen over hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden heen moeten kijken, elkaar opzoeken vanuit ieders rol en taak, en zich verdiepen in elkaars werkprocessen en belangen. Er zullen nieuwe coalities nodig zijn. Ondergetekenden zijn bereid hun verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken aan Integraal Riviermanagement in de Maas en Rijntakken.

...in beleid én uitvoering!

Partijen zullen zowel een antwoord op de uitdagingen van de komende decennia moeten geven als met behulp van concrete uitvoeringsmaatregelen invulling geven aan de gemeenschappelijke opgave. Dat kunnen en willen de Partijen niet alleen doen. Daarvoor hebben we de inbreng nodig van medeoverheden, maatschappelijke organisaties, andere belangengroeperingen en kennisinstellingen. Samenwerking en inbreng is ook nodig om het Programma Integraal Riviermanagement te operationaliseren met onder andere pilots, projecten en gebiedsontwikkeling. Zo komt het beleid tot leven en kan ervaring worden opgedaan met het werken vanuit een integraal beeld op riviermanagement.

Een iteratief leerproces gaat de komende jaren een belangrijke bijdrage leveren aan het operationaliseren van het concept van Integraal Riviermanagement. De betrokkenheid van niet-overheidspartijen gaat meer perspectief bieden op andere samenwerkingsvormen en nieuwe coalities. Bovendien verbreedt daarmee het draagvlak onder andere actoren in de samenleving voor de integrale benadering van riviermanagement. En dat maatschappelijk fundament is belangrijk voor de politiek-bestuurlijke besluitvorming, waarvoor wij als ondertekenaars van deze verklaring aan de lat staan.

Daartoe verklaren Partijen gezamenlijk hierbij:

- dat zij met de ondertekening van deze verklaring uiting geven aan de gezamenlijke wens om te komen tot een integraal beeld op het rivierengebied, gericht op een vitaal, veilig, bevaarbaar, aantrekkelijk en toekomstbestendig riviersysteem dat meervoudig bruikbaar is en als systeem goed functioneert;
- dat zij de noodzaak onderschrijven om vanuit een integraal beeld beter grip te krijgen op de ontwikkeling en inrichting van het riviersysteem van de Maas en Rijnakken, en daarom in gezamenlijkheid aan de uitvoering van dit beeld willen bouwen;
- dat iedere ondertekenaar voor zich (binnen de juridische en politiek-bestuurlijke mogelijkheden) én Partijen gezamenlijk zich zullen inspannen om vanuit systeemgericht riviermanagement het toekomstperspectief van de grote Nederlandse rivieren te verbeteren;
- dat zij hun eigen expertise inbrengen in Integraal Riviermanagement en vanuit hun specifieke rol met betrekking tot de rivieren zullen samenwerken;
- dat zij daarbij denken en handelen vanuit een gezamenlijk, breed maatschappelijk belang en in nauwe samenwerking invulling willen geven aan de vaststelling en uitvoering van een samenhangend maatregelenpakket;
- dat zij daarbij het bottom-up werkproces en de governancestructuur van Rijn en Maas met alle achterliggende overleggenia op riviertakniveau inzetten om voor beleidsontwikkeling én maatregelen tot gedragen voorstellen te komen;
- dat zij voornemens zijn daartoe een Programma onder de Omgevingswet voor Integraal Riviermanagement te ontwikkelen als leidend kader voor toekomstige besluitvorming over de grote rivieren, dat door het Rijk in 2022 kan worden vastgesteld;
- dat zij om die reden intensief samenwerken om van de Notitie Realistische Beleidsopties te komen tot een gedragen Nota Kansrijke Oplossingsrichtingen met een Voorkeursalternatief en een gedragen beeld voor de werkwijze van een Programma Integraal Riviermanagement als ontwikkeltraject naar integrale maatregelen;
- dat zij de ambitie delen om maatregelen te nemen om verschillende opgaven te combineren met het oog op synergie op het niveau van het riviersysteem;
- dat zij zich willen inspannen om in het Programma Integraal Riviermanagement nieuw beleid te ontwikkelen voor de afvoercapaciteit in de Maas en Rijnakken en voor het bereiken en behouden van de gewenste bodemligging van de rivier, in samenhang met het realiseren van de opgave voor natuur en ecologische waterkwaliteit, ten behoeve van de duurzame instandhouding van het riviersysteem;
- dat zij gezamenlijk zorg dragen voor het vaststellen van de beleidsontwikkeling van Integraal Riviermanagement als de herijkte voorkeursstrategie voor Rijn en Maas binnen het Deltaprogramma;
- dat zij ter ondersteuning van deze ambities en inspanningen gezamenlijk willen toewerken naar een bestuurlijke overeenkomst, waarin ieders rol en verantwoordelijkheid in de uitvoering van het Programma onder de Omgevingswet voor Integraal Riviermanagement nader zal worden benoemd;
- dat zij andere belanghebbenden bij de doelstellingen van integraal riviermanagement van harte uitnodigen om toe te treden tot de coalitie voor een toekomstbestendig riviersysteem in de Nederlandse delta door ondertekening van de Intentieverklaring Coalitie Integraal Riviermanagement.

Intentieverklaring Integraal Riviermanagement (IRM)

Getekend op 10 november 2020

Namens het Rijk,

de minister van Infrastructuur en Waterstaat,

Namens het Deltaprogramma,

de Deltacommissaris,

Mw. drs. C. van Nieuwenhuizen-Wijbenga

Namens de Stuurgroep Deltaprogramma Maas,
de voorzitter,

Dhr. P.C.T.G. Smit

Dhr. mr. drs. P.C.G. Glas

Namens het Bestuurlijk Platform Rijn,
de voorzitter,

Dhr. E. Boerman

www.bouwplaatsirm.nl